

ВИСОЧИННІ ЛАНДШАФТИ — підклас рівнинних ландшафтів (абсолютні висоти — від 200 до 600 м), що має природні властивості **височини**. В. л. характеризуються більшою атмосфер. зволоженістю й більш вологолюбною рослинністю, ніж прилеглі низовинні ландшафти. Для В. л. властиві: розвиток денудацій. форм рельєфу, що формувалися під впливом переважно висхідних неотектон. рухів у взаємодії з процесами водної ерозії (лінійної і площинної) та вивітрювання (фіз., хім., біотич.); глибоке (до 100–150 м) і густе ерозійне розчленування; наявність малопотуж. антропоген. відкладень; змитість ґрунтів на пологіших схилах, слабка їх розвиненість; поширення зсувів на крутосхилах. В. л. мають різне походження: денудаційне, структурно-денудаційне, пластово-денудаційне. У межах В. л. поширені привододіл. місцевості — хвилясті, горбисті, з урочищами денудацій. останців і пасом; на платоподіб. височинах і на пластово-аккумулят. височин. рівнинах — із плоским

рельєфом. Ґрунти ліс. місцевостей на височинах ліс. і лісостеп. зон — переважно сірі лісові опідзолені, у пн.-степ. В. л. (Нагол. кряж Донец. височини) — чорноземи типові. У взаємодії процесів формування поверхн. стоку з ін. чинниками ландшафтоутворення на височинах набувають значного поширення ерозійно-балк. ландшафтні місцевості, схилів делювіал. місцевості з еродов. ґрунтами. Для долин. ландшафтів височин характерний розвиток крутосхилих ліс. урочищ і місцевостей із більш сухолюбною та каменелюбною рослинністю, ніж на межиріччях. Річководолинні природно-територ. комплекси в межах В. л. місцями мають каньйоноподібну форму (напр., на Поділ. та Придніпров. височинах). За сукупністю зазначених ознак в Україні до В. л. належать, крім ландшафтів власне височин, природно-територ. комплекси їхніх відрогів і схилів з меншими абсолют. позначками вододілів, тому загалом В. л. становлять майже 50 % тер. країни.

В. М. Пащенко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Височинні ландшафти / В. М. Пащенко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-34200>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).